

COA

t.a.v. [REDACTED]

Nieuwerkerk aan den IJssel, 21 oktober 2025

Betreft: het gezamenlijk advies van de klankbordgroep ROL Nieuwerkerk a/d IJssel

DIT IS EEN VOORLOPIG CONCEPT. GEZIEN DE ONSTANE TIJDSDRUK VOOR AFRONDING EN HET NIET OF TIJDIG KUNNEN BESCHIKKEN OVER BEANTWOORDING VAN OPENSTAANDE VRAGEN, BEHOUDEN WIJ ONS HET RECHT OM ONS ADVIES OP ONDERDELEN NOG AAN TE KUNNEN PASSEN.

NB. Tijdens de afronding van ons advies is op 20 oktober om 20.00 uur nog nieuwe input gestuurd vanuit de gemeente. Dit hebben we niet meer mee kunnen nemen.

Geachte [REDACTED],

Conform de afgesproken deadline van 21 oktober 2025, ontvangt u bij deze het advies van de klankbordgroep ROL.

Wij, leden van de klankbordgroep, zie ondergetekenden, betreuren het dat drie leden van de klankbordgroep [REDACTED] bij de start van de bijeenkomst op 15 oktober jl., hebben laten weten de klankbordgroep te verlaten. Dat na het voorlezen van een door hen opgesteld statement.

Nu in de diverse, eerdere overleggen uitgebreid is stilgestaan bij de wijze van adviseren door de klankbordgroep – namelijk gezamenlijk (zie in dat kader ook punt 5 van de Aktie- en Besluitenlijst van 4 september ('In behandeling') en 15 september ('Afgehandeld') jl.) – kan van een afzonderlijk advies van de drie voormalig klankbordgroepleden geen sprake zijn.

Dat de voorzitter van de klankbordgroep hierover, in zijn e- mail van 17 oktober jl., heeft gesteld (zie hierna) is een onjuiste voorstelling van zaken.

"Ik moet me houden aan de formele besluiten zoals genomen door het college (in hun memo 'hervatting participatie ROL' van 25 augustus jl. wordt de optie voor meerdere adviezen wel geboden) en uiteindelijk de gemeenteraad."

Van een (college)besluit, waarin de optie voor meerdere adviezen staat vermeld, is immers geen sprake. Wel is echter sprake van een memo vanuit de gemeente, waarover de klankbordgroep unaniem heeft vastgesteld dat er gezamenlijk advies zal worden uitgebracht, zie de Aktie- en Besluitenlijst.

Het niet deelnemen aan de bijeenkomst van 15 oktober jl., het niet willen deelnemen aan de geplande bijeenkomst van de klankbordgroep om gezamenlijk advies uit te brengen (20 oktober) en de inhoud van het statement waarin letterlijk staat "*dus wij zullen nu de klankbordgroep verlaten...*" geeft aan dat de drie voormalig klankbordgroepleden er voor kiezen niet conform de eerder gemaakte afspraken gezamenlijk advies te zullen uitbrengen en dus niet meer formeel uit naam van de klankbordgroep advies kunnen uitbrengen.

Wij bieden u hierbij het advies van de klankbordgroep aan. Gezien de hiervoor geschetste ontwikkelingen wijzen wij erop dat dit advies daarmee onder grote druk, met nog steeds veel vragen en bovendien zonder begeleiding van de procesbegeleiding is opgesteld.

Eventuele andere adviezen kunnen niet in de hoedanigheid van een advies van de klankbordgroep worden aangemerkt.

Vriendelijke groet,

[REDACTED]

Adviesrapport Klankbordgroep ROL

De Klankbordgroep (KBG) benadrukt dat zij door het vasthouden van het COA aan variant 1 feitelijk geen reële mogelijkheid heeft gehad om te adviseren over de ruimtelijke inpassing. Het COA is van oordeel dat slechts één beperkte inpassing op de locatie en de situering en vormgeving van de gebouwen op het kavel geschikt is, vanwege diverse kavel gerelateerde belemmeringen (geluid spoor, N219, A20 en gifgaswolk). Dit terwijl steeds is gesteld dat de KBG over het gehele kavel mocht adviseren met de mogelijkheid van passende maatregelen. Daarmee is de ruimte voor advisering over de inpassing op het gehele kavel, en dus de adviesfunctie van de klankbordgroep, zwaar ingeperkt.

Overzicht adviesthema's met de belangrijkste zorgpunten en weging

Ruimtelijke inpassing		pagina 3
Thema	Belangrijkste zorgpunt	Weging
Ligging gebouwen op kavel	Onvoldoende afstand tot omwonenden, niet gevolgd advies ODMH ('gesloten U'), schending eerdere afspraken over variant 3	Zeër hoog
Aanzicht & zachte landing	Geen landschappelijke inpassing, harde overgang naar Zuidplasweg en zicht Fresiaveld en Orchideeveld	Hoog
Geluid & leefklimaat	Rapport ODMH: leefklimaat 'slecht tot tamelijk slecht', COA volgt advies niet	Zeër hoog
Bebouwingshoogte	Massaal, onvoldoende passend in omgeving	Middel
Materiaalgebruik & natuurinclusiviteit	Onzeker over materiaal (houtlook) en duurzaamheid uitstraling	Laag
Waterberging & situering	Geen zichtbaarheid, onveilig voor kinderen, geen belevingswaarde	Middel
Risico's omwonenden (grond & bouw)	Onzekerheid over schade, verzekering en voorbelasting	Hoog
Sociale veiligheid en regiefunctie		pagina 8
Thema	Belangrijkste zorgpunt	Weging
Regiefunctie gemeente en COA	Wet- en regelgeving doorstroomlocaties (zoals ROL) nog onduidelijk in verantwoordelijkheid gemeente; onvoldoende grip en bestuurlijke sturing; beperkte invloed van gemeente; onduidelijkheid over verantwoordelijkheden en communicatie bij incidenten.	Zeër hoog
Sociale veiligheid	Ontbreken veiligheidsplan ROL; gebrek aan regie; onvoldoende samenwerking tussen COA, gemeente en politie; ontbreken lokaal politiebureau en onderbezetting BOA's, toegenomen polarisatie.	Zeër hoog
Verkeersveiligheid		pagina 15
Thema	Belangrijkste zorgpunt	Weging
Verkeersveiligheid	Ontbreken van verkeersveiligheidsplan, geen infrastructuurmaatregelen, risico's bij oversteekplaatsen en hoge snelheden.	Zeër hoog
Ontsluiting op locatie	Onveilige ontsluiting, te veel en te snel verkeer, risico's bij rotonde en bocht Zuidplasweg, geen planmatige aanpak.	Hoog
Sociaal Domein		pagina 18
Thema	Belangrijkste zorgpunt	Weging
Sociaal domein	Onduidelijkheid over verantwoordelijkheden tussen het COA en de gemeente, geen afspraken over regionale samenwerking met buurgemeenten, druk op gemeentelijke voorzieningen, onderwijs en zorgketen, en onvoldoende voorbereiding in zijn algemeenheid.	Zeër hoog
Flora en Fauna & klimaatadaptatie		pagina 22
Thema	Belangrijkste zorgpunt	Weging
Groen op locatie	Gebrek aan natuurinclusief ontwerp, te weinig groenstructuren, onvoldoende afstand tot weg en geen ruimte voor integratie of recreatief groen.	Hoog
Biodiversiteit	Geen aandacht voor lokaal voorkomende soorten, verlies leefgebied, ontbreken inheemse beplanting en groene maatregelen die aansluiten op de behoefte van lokaal voorkomende soorten en ecologische verbindingzones.	Zeër hoog
Klimaatadaptatie	Geen integratie van klimaatadaptatieve maatregelen in ontwerp, gebrek aan maatregelen tegen hittestress en wateroverlast, gemiste kansen voor duurzaamheid.	Hoog

Adviesrapport Klankbordgroep ROL

Ruimtelijke inpassing – Voorlopig ontwerp (VO) ROL Spoorzone

Datum: oktober 2025

Adviesorgaan: Klankbordgroep (KBG) ROL

Aanvraag: COA – Voorontwerp ROL Spoorzone (BOPA-procedure)

Onderwerp: Ruimtelijke inpassing van het VO

1. Inleiding

De gemeente Zuidplas heeft een Klankbordgroep (KBG) ingesteld om te adviseren over de komst van het asielzoekerscentrum “ROL Spoorzone”, dat door het Centraal Orgaan opvang Asielzoekers (COA) wordt ontwikkeld. Het advies richt zich op de ruimtelijke inpassing van het Voorontwerp (VO) en is onderdeel van de vergunningsprocedure (BOPA). De bevindingen van de KBG dienen door het COA te worden meegewogen en beargumenteerd in de definitieve aanvraag.

Het terrein betreft circa 6 hectare agrarisch restveengebied aan de rand van Nieuwerkerk aan den IJssel. Het COA heeft het VO beperkt tot het voorste deel van het kavel (max 1,5), terwijl de KBG formeel over het gehele kavel mag adviseren. De KBG constateert dat het terrein omgeven is door geluids- en veiligheidsbronnen (N219, A20, spoorlijn, vliegverkeer, transport gevaarlijke stoffen) en dat het restveen gevoelig is voor bodemdaling en schade bij voorbelasting. Ondanks deze omstandigheden stelt het COA dat het ontwerp haalbaar is. De KBG komt tot een ander oordeel.

2. Samenvatting en adviesoverzicht

Thema	Belangrijkste zorgpunt	Weging	Adviesuitkomst
Ligging gebouwen op kavel	Onvoldoende afstand tot omwonenden, niet gevolgd advies ODMH ('gesloten U'), schending eerdere afspraken over variant 3	Zeer hoog	✗ Negatief
Aanzicht & zachte landing	Geen landschappelijke inpassing, harde overgang naar Zuidplaweg en zicht Fresiaveld en Orchideeveld	Hoog	✗ Negatief
Geluid & leefklimaat	Rapport ODMH: leefklimaat 'slecht tot tamelijk slecht', COA volgt advies niet	Zeer hoog	✗ Negatief
Bebouwingshoogte	Massaal, onvoldoende passend in omgeving	Middel	⚠ Neutraal uitgaande van tot 2 lagen
Materiaalgebruik & natuurinclusiviteit	Onzeker over materiaal (houtlook) en duurzaamheid uitstraling	Laag	+ Positief met voorwaarden
Waterberging & situering	Geen zichtbaarheid, onveilig voor kinderen, geen belevingswaarde	Middel	✗ Negatief
Risico's omwonenden (grond & bouw)	Onzekerheid over schade, verzekering en voorbelasting	Hoog	✗ Negatief

Eindoordeel: De Klankbordgroep ROL adviseert negatief over de ruimtelijke inpassing van het Voorlopig ontwerp (VO) ROL Spoorzone.

3. Analyse per thema

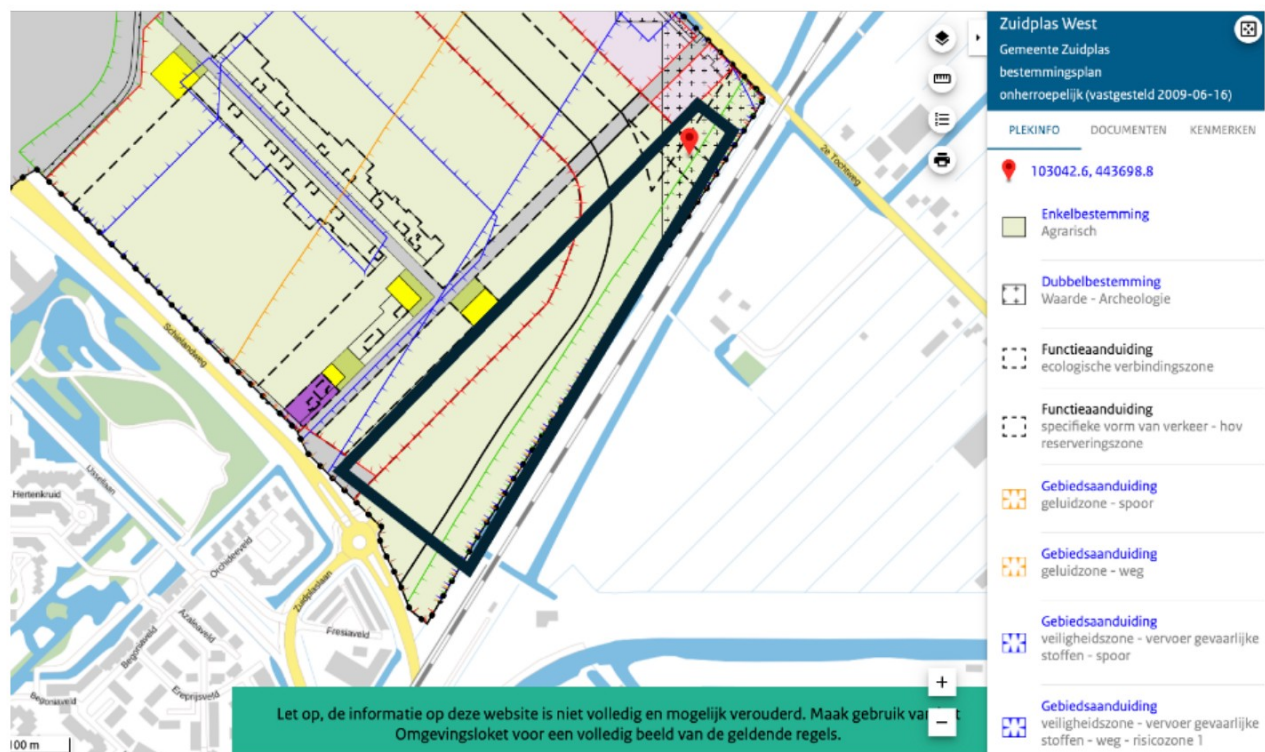
3.1 Ligging van de gebouwen op het kavel

Tijdens de bijeenkomsten van de Klankbordgroep is op 4 november 2024 in ruime meerderheid een voorkeur uitgesproken voor variant 3, waarbij de bebouwing minimaal 50 meter verder naar achteren op het kavel werd geplaatst. Variant 3 werd gezien als een mogelijke basis om verder te onderzoeken of de bebouwing nog verder naar achteren zou kunnen worden geplaatst, op een deel van het kavel waar nauwelijks omwonenden zijn.

De Klankbordgroep heeft hierbij nadrukkelijk verzocht om dit verder te verkennen, juist omdat verdere verplaatsing naar achteren de afstand tot de direct omwonenden aan de Zuidplasweg zou vergroten en de ruimtelijke impact voor hen aanzienlijk zou verminderen.

De redenen hiervoor waren onder meer de wens tot een 'zachte landing' richting het dorp, meer openheid aan de Zuidplasweg, betere zichtlijnen en meer kwaliteit van groen.

Nu is echter, tot verrassing van de klankbordgroep, teruggekeerd naar uitwerking van variant 1. Daarmee is een duidelijke afspraak met de KBG geschonden en is de afgesproken vervolgstap – verdere uitwerking variant 3 en onderzoek naar verdere inpassing richting de achterzijde van het kavel – nooit uitgevoerd. De KBG beschouwt dit als een breuk in vertrouwen en als teken dat de inbreng van bewoners onvoldoende wordt meegenomen.

Figuur 1. Overzichtskaart Spoorzone

De KBG acht de huidige positionering van de gebouwen onaanvaardbaar. De bebouwing ligt te dicht bij woningen aan de Zuidplasweg, terwijl het deel van het terrein meer naar achteren, aanzienlijk minder tot niet bewoond is.

Daarnaast is het advies van de Omgevingsdienst Midden-Holland (ODMH) – om in een hoefijzer-vorm te bouwen en geluidsschermen te overwegen – niet opgevolgd. Het geluidniveau op dit kavel voldoet volgens ODMH slechts marginaal aan de normen, en het leefklimaat wordt als “slecht tot tamelijk slecht” beoordeeld.

Advies: Negatief. De ligging is stedenbouwkundig onlogisch, onvoldoende afgestemd op omwonenden en niet in lijn met onafhankelijke deskundigenadviezen.

3.2 Aanzicht en ‘zachte landing’

Het aanzicht vanaf de Zuidplasweg mist landschappelijke kwaliteit, ook vanuit bewoners Fresiaveld en Orchideeveld. Door de gekozen positionering en opzet ontstaat een harde overgang tussen bebouwing en open landschap. Er is geen sprake van een “zachte landing” in het dorpsbeeld, noch van een ruimtelijke overgang met groen of water. Dit vergroot de visuele impact op direct omwonenden.

Advies: Negatief. Een betere landschappelijke overgang is noodzakelijk voor aanvaardbare inpassing.

3.3 Geluid en leefklimaat

De KBG onderschrijft het oordeel van de ODMH dat het geluidsniveau op deze locatie structureel te hoog is. De nabijheid van de N219, het spoor en de A20 leidt tot overschrijdingen of grenswaarden die slechts met ingrijpende maatregelen niet of nauwelijks worden gehaald. De adviezen van ODMH voor een geluidsscherm en hoefijzervorm zijn daarbij niet opgevolgd.

Volgens ODMH blijft zelfs in de meest gunstige variant het leefklimaat “tamelijk slecht”, hetgeen strijdig is met een gezonde leefomgeving, zeker voor kwetsbare groepen en kinderen.

Advies: Negatief. De locatie is akoestisch ongeschikt zonder ingrijpende aanpassingen (die niet worden opgevolgd door het COA in het voorliggende ontwerp). NB. Het concept van de ROL is gestoeld op snelle doorstroming naar een woning met als uitgangspunt: sobere opvang. Gezien de doorstroomproblematiek, is het voor de KBG onduidelijk hoe een acceptabel leefklimaat voor langere verblijfstermijn geborgd kan worden.

3.4 Bebouwingshoogte

De voorziene bouwhoogte van circa 7 meter wordt als massaal ervaren en staat niet in verhouding tot de omringende bebouwing. De KBG adviseert een maximale hoogte van twee lagen, om het volume en de visuele impact te beperken.

Advies: Negatief tenzij aangepast tot maximaal twee lagen.

3.5 Materiaalgebruik en natuurinclusiviteit

Het COA stelt gevels met een houtlook voor. Onduidelijk is of dit echt hout betreft of kunststof met houtprint. De KBG geeft voorkeur aan duurzaam, echt hout, mits goed behandeld tegen verwerking. Een realistische natuurlijke uitstraling draagt bij aan de visuele verzachting en past bij het landelijke karakter van de locatie.

Advies: Voorwaardelijk positief: vasthouden aan echt hout en zorgen voor een duurzame afwerking.

3.6 Waterberging en situering

In het huidige VO ligt het water achter de bebouwing, zonder zicht of belevingswaarde. Dit is nadelig voor de ruimtelijke kwaliteit en onveilig voor kinderen. In variant 3 was het water juist zichtbaar gepositioneerd, wat zowel veiligheid als ruimtelijke kwaliteit bevorderde.

Advies: Negatief. De waterstructuur draagt niet bij aan de kwaliteit of veiligheid van het plan.

3.7 Risico's voor omwonenden bij voorbelasting

De KBG signaleert grote onzekerheid rond de voorbelasting van de veengrond. Er bestaat reëel risico op schade bij nabijgelegen woningen en bodemdaling van het restveengebied. Een sluitende verzekering en voorafgaand schadeonderzoek zijn randvoorwaarden.

Advies: Negatief. Onvoldoende garanties voor schadebeperking omliggende woningen en aansprakelijkheid.

4. Conclusie en eindadvies

De Klankbordgroep Zuidplas komt unaniem tot een negatief advies over de ruimtelijke inpassing van het Voorlopig ontwerp ROL Spoorzone. Het huidige VO (variant 1) negeert zowel eerdere afspraken met de KBG als onafhankelijke deskundigenadviezen, en leidt tot een ruimtelijk, visueel en leefklimaattechnisch onwenselijke ontwikkeling.

Samengevat:

- De situering van de gebouwen is ongunstig en niet zorgvuldig ten opzichte van omwonenden.
- Er is geen sprake van een "zachte landing" of passende overgang naar het landschap.
- Geluid en bodemrisico's zijn structureel onderbelicht.
- Het ontwerp voldoet niet aan redelijke eisen van een goed woon- en leefklimaat.

Eindadvies:

De Klankbordgroep ROL adviseert negatief over de ruimtelijke inpassing van het Voorlopig ontwerp (VO) ROL Spoorzone.

Tot slot

Het terrein bestaat uit restveenbodem, waarvoor zware voorbelasting noodzakelijk is, ook bij tijdelijke bouw. Deze voorbelasting kan leiden tot onherstelbare bodemdaling en schade aan nabijgelegen woningen. In de directe nabijheid van het perceel is recent nog een vergunning voor een gronddepot afgewezen om dezelfde reden, namelijk het risico op onomkeerbare bodemdaling. Dit versterkt de zorg dat ook de uitvoering van dit plan tot schade zal leiden.

De Klankbordgroep benadrukt dat zij door het vasthouden van het COA aan variant 1 feitelijk geen reële mogelijkheid heeft gehad om te adviseren over de ruimtelijke inpassing. Indien het COA van oordeel is dat slechts één beperkte inpassing op de locatie en de situering en vormgeving van de gebouwen op het kavel geschikt is voor realisatie vanwege diverse kavel gerelateerde belemmeringen (geluid spoor, n219, A20 en gifgaswolk) , dan roept dit de vraag op of het kavel als geheel wel geschikt kan worden geacht voor het beoogde gebruik. Dit terwijl steeds is gesteld dat de KBG over het gehele kavel mocht adviseren met de mogelijkheid van passende maatregelen. Daarmee is de ruimte voor advisering over de inpassing op het gehele kavel, en dus de adviesfunctie van de klankbordgroep, zwaar ingeperkt. Het participatieproces heeft hierdoor zijn doel gemist.

Adviesrapport Klankbordgroep ROL

Sociale veiligheid en regiefunctie – Voorlopig ontwerp (VO) ROL Spoorzone

Datum: oktober 2025

Adviesorgaan: Klankbordgroep (KBG) ROL

Aanvraag: COA – Voorontwerp ROL Spoorzone (BOPA-procedure)

Onderwerp: Sociale veiligheid en regiefunctie binnen het VO

1. Inleiding

De gemeente Zuidplas heeft een Klankbordgroep (KBG) ingesteld om te adviseren over het Voorontwerp (VO) van de opvanglocatie ROL Spoorzone.

In dit deeladvies ligt de nadruk op de thema's 'Sociale veiligheid' en 'Regiefunctie gemeente en COA'.

De KBG heeft vastgesteld dat juist deze onderwerpen sterk bepalend zijn voor het draagvlak, de leefbaarheid en het vertrouwen van omwonenden in het plan.

2. Samenvatting en adviesoverzicht

Thema	Belangrijkste zorgpunt	Weging	Adviesuitkomst
Regiefunctie gemeente en COA	Wet- en regelgeving doorstroomlocaties (zoals ROL) nog onduidelijk in verantwoordelijkheid gemeente; onvoldoende grip en bestuurlijke sturing; beperkte invloed van gemeente; onduidelijkheid over verantwoordelijkheden en communicatie bij incidenten.	Zeer hoog	 Negatief
Sociale veiligheid	Ontbreken veiligheidsplan ROL; gebrek aan regie; onvoldoende samenwerking tussen COA, gemeente en politie; ontbreken lokaal politiebureau en onderbezetting BOA's, toegenomen polarisatie.	Zeer hoog	 Negatief

Eindoordeel: De Klankbordgroep ROL adviseert negatief over de sociale veiligheid en regiefunctie binnen het Voorontwerp (VO) ROL Spoorzone.

3. Analyse per thema

3.1 Regiefunctie gemeente en COA

De Klankbordgroep constateert dat de regiefunctie van de gemeente Zuidplas in relatie tot het COA onvoldoende is geborgd.

Een ROL is een tijdelijke opvanglocatie voor statushouders (mensen met een verblijfsvergunning) en 'kansrijke asielzoekers' (mensen waarvan verwacht wordt dat ze verblijfsvergunning krijgen) in de regio van een gemeente.

Verschil met een klassiek AZC: in een ROL is direct aandacht voor inburgering, taal, participatie en koppeling aan een gemeente/regio, terwijl bij een regulier AZC die koppeling vaak later plaatsvindt.

Voor (kansrijke) asielzoekers gelden andere verantwoordelijkheden dan voor statushouders.

3.1.1 Kansrijke asielzoekers (in procedure)

De gemeente heeft beperkte taken zolang iemand nog geen verblijfsstatus heeft, maar er zijn wel raakvlakken:

- Onderwijs voor minderjarige kinderen (leerplicht blijft gelden)
- Jeugdzorg/Jeugdbescherming: als er problemen zijn binnen gezinnen of met alleenstaande minderjarige vreemdelingen (AMV's)
- Volksgezondheid: GGD-toezicht, infectieziektebestrijding, consultatiebureau
- Veiligheid en leefbaarheid rond het AZC (bijv politie en buurtcoördinatie)
- Inburgeringsvoorbereiding: soms via voortrajecten of lokale initiatieven

Het COA blijft echter primair verantwoordelijk voor:

- Huisvesting en opvang
- Leefgeld en dagelijkse begeleiding
- Toegang tot medische basiszorg (GZA)

3.1.2. Statushouders (asielzoekers met verblijfsvergunning)

Zodra iemand een verblijfsstatus krijgt, valt hij/zij volledig onder het gemeentelijke verantwoordelijkheid. Dan gelden dezelfde rechten en plichten als andere inwoners.

De gemeente is verantwoordelijk voor

- a. Huisvesting
 - i. Gemeenten zijn verplicht statushouders te huisvesten volgens een landelijke taakstelling
 - ii. Begeleiding bij inrichten woning, huurcontract, energie etc.
- b. Inkomen en bestaanszekerheid
 - i. Participatiewet: recht op bijstand, re-integratie, trajecten naar werk of opleiding.
 - ii. Schuldhulpverlening
- c. Zorg en ondersteuning
 - i. Wmo (wet maatschappelijke ondersteuning): hulp bij integratie, begeleiding, mantelzorg, maatschappelijke participatie
 - ii. Jeugdwet: jeugdzorg (incl jeugdhulp), opvoedondersteuning
 - iii. Zorgverzekeringswet: verplicht eigen verzekering afsluiten
- d. Inburgering
 - i. Gemeenten registreren het hele inburgeringsproces:
 - 1. Leerroute bepalen (onderwijs, werk, taal)

2. Integratieplan (PIP: Persoonlijk Plan Inburgering en Participatie)
 3. Begeleiding en monitoring
- e. Participatie en integratie
 - i. Trajecten richting werk, opleiding of vrijwilligerswerk
 - ii. Taalonderwijs en participatieverklaringstraject
 - iii. Sociaal-culturele participatie (verenigingen, buurtactiviteiten)
 - f. Gezondheid en welzijn
 - i. Toegang tot regulier zorg, GGZ, GGD-activiteiten
 - ii. Aandacht voor mentale gezondheid en traumaverwerking
 - g. Veiligheid en leefbaarheid
 - i. Openbare orde en veiligheid rond het ROL
 - ii. De burgemeester heeft hierin de verantwoordelijkheid

3.1.3. Grijs gebied

Omdat statushouders in een ROL verblijven voordat ze hun definitieve woning in de gemeente hebben, ontstaat een grijs gebied: wie is waarvoor verantwoordelijk.

Duidelijk is:

- Het COA blijft vaak verantwoordelijk voor de opvanglocatie zelf: huisvesting in de opvang, organisatie van de locatie, veiligheid, voorziening op de locatie.
- De gemeente neemt verantwoordelijkheid voor de integratie, participatie, koppeling aan regionaal woongebied, en inburgering van de bewoners in de ROL.

Grijze aspecten:

- Wie neemt de 'volledige' gemeentelijke zorgplicht op zich wanneer statushouders nog in de ROL zitten? Wanneer start precies de verantwoordelijkheid van de gemeente voor zaken zoals Wmo, Participatiewet, schuldhulpverlening? Aangezien verblijf in de ROL plaatsvindt voordat huisvesting in de gemeente is geregeld, zijn er overlappende fases.
- Hoe is de afstemming geregeld met de gemeenten waar de statushouders aan zijn gekoppeld?
- Het feit dat statushouders in de ROL al gekoppeld zijn aan een gemeente en een traject van integratie starten betekent dat de gemeente al deels taken heeft voor fysieke huisvesting, maar de volledige taakstelling (huisvesting, inschrijving in de basisadministratie etc) volgt pas later.
- Het overgangs-moment is dus cruciaal: zodra iemand wordt meegeteld voor de taakstelling en wordt gehuisvest in de gemeente, loopt alle verantwoordelijkheid van de gemeente door zoals bij statushouders in reguliere context.

Hoewel in de communicatie door de gemeente vaak gesproken wordt over 'regie', blijkt uit de Bestuursovereenkomst (BO) dat de feitelijke bevoegdheden en verantwoordelijkheden vrijwel volledig bij het COA liggen.

De BO biedt nauwelijks ruimte voor gemeentelijke sturing of toezicht op de dagelijkse gang van zaken op de opvanglocatie.

De gemeente Zuidplas is al betrokken bij de ROL (voor koppeling, integratie, inburgering, voorbereiding op woonplaats). Tegelijkertijd wordt de opvanglocatie beheerd door het COA en zijn de bewoners nog niet in de gemeente ingeplaatst in reguliere woningen. De wet- en regelgeving doorstroomlocaties (zoals ROL) is nog niet volledig aangepast om helder vast te leggen wanneer precies de gemeente alle taken overneemt vanuit de ROL-fase. Het is dus juridisch niet volledig afgebakend of de gemeente waar de ROL staat, verantwoordelijk is, of dat dit de koppel-/toewijzingsgemeente is waar de statushouder uiteindelijk gaat wonen.

Cruciaal voor succesvolle doorstroom en integratie is de Bestuursovereenkomst met het COA, maar ook regioafspraken met buurgemeenten. Beiden geven aanleiding tot zorgen.

Zorgpunten (zoals door de KBG benoemd):

- Grip op instroom. In de bestuursovereenkomst staat dat voor de samenstelling van de bewoners, 'Instroom bepalend is'.
- Geen borging voor de voorkeur voor Gezinnen, in plaats van voornamelijk alleenstaande mannen
- Geen borging over melding van incidenten vanuit het COA naar gemeente en openheid naar inwoners.
- Geen beleid om bij herhaalde/grove incidenten bewoners weg te kunnen sturen
- Er is geen garantie dat 'Veiligelanders' geweerd kunnen worden, want dit is niet expliciet vastgelegd in de bestuursovereenkomst. In de bestuursovereenkomst staat dat 'in overleg' andere doelgroepen kunnen worden geplaatst. We refereren aan de bestuursovereenkomst van gemeente Gouda met het COA, waarin deze clausule over het niet bieden van onderdak aan Veilige Landers in het AZC Gouda expliciet is opgenomen. Deze clausule blijkt in de praktijk zeer relevant en noodzakelijk, zo werd bevestigd tijdens ons bezoek aan het AZC Gouda.
- De inwoners van Zuidplas en de gemeente zijn niet actief betrokken bij het meedenken over de regiefunctie
- Er is geen strategie of plan om de zelfredzaamheid van bewoners te stimuleren, bijv. door hen zelf te betrekken bij taken als koken en schoonmaak (zoals bij de kleinschalige opvang in Putte).
- Er is geen regie over het type asielzoeker (afkomst, geslacht, gezinssamenstelling, mate van integratie) en er is geen regie over de verhouding aantal asielzoekers – aantal statushouders. Landelijke instroom bepalend
- De vervangende beschrijving van het woord 'primair' in de BO over type asielzoeker, geeft geen houvast voor het uitsluiten van bepaalde ongewenste doelgroepen
- Te weinig harde afspraken op papier
- Klankbordgroep niet betrokken op onderwerp regiefunctie, terwijl dit wel is toegezegd van de wethouder en de projectleiding. Door de te krappe planning is er geen ruimte voor de klankbordgroep geweest om hier over in gesprek te gaan. Dit geldt ook voor de andere 'thema' bijeenkomsten.

De KBG maakt zich ernstig zorgen over de beperkte grip op de instroom en samenstelling van bewoners.

De voorkeur van de klankbordgroep ligt nadrukkelijk bij gezinnen en kwetsbare groepen, en niet bij alleenstaande mannen of zogenoemde 'veiligelanders'.

Zonder heldere afspraken over de toelatingscriteria kan de gemeente onvoldoende waarborgen bieden aan omwonenden over de samenstelling van de bewonersgroep.

Ook ontbreekt het aan duidelijke escalatiemechanismen. Bij incidenten moet er onmiddellijk melding plaatsvinden en moet de gemeente de mogelijkheid hebben om in te grijpen.

De huidige bestuursovereenkomst geeft geen invulling hier aan; er is geen expliciet mandaat voor de burgemeester om in te grijpen bij structurele of ernstige overtredingen. Er is ook geen exit strategie.

Dit leidt tot een onwenselijke afhankelijkheid van het COA, dat zeer frequent wordt bekritiseerd vanwege gebrekkige communicatie over incidenten en het opzadelen van gemeentes met probleemveroorzakende asielzoekers.

Daarnaast is er onvoldoende betrokkenheid van bewoners bij de regie. De KBG pleit voor een lokale structuur waarin inwoners, gemeente en het COA gezamenlijk verantwoordelijkheid dragen voor toezicht en leefbaarheid.

Het ontbreken van zulke mechanismen vergroot de afstand tussen bestuur en gemeenschap en ondermijnt het vertrouwen in de besluitvorming.

Advies: Zonder regionale samenwerkingsovereenkomsten met COA en buurgemeenten, een concreet plan van aanpak met heldere afspraken en gemeentelijke regie adviseert de KBG negatief op dit thema.

3.2 Sociale veiligheid

De KBG brengt op het onderdeel sociale veiligheid een nadrukkelijk negatief advies uit.

De sociale veiligheid vormt volgens de gemeente zelf de 'grootste gemene deler' binnen dit project (zie resultaten enquête), maar het feitelijke antwoord op de zorgen ontbreekt.

Zorgpunten (zoals door de KBG benoemd):

- Ontbreken veiligheidsplan
- Regie rond sociale veiligheid niet mogelijk binnen huidige bestuursovereenkomst.
- Team Veilig en politie afwezig tijdens de hervatte KBG-bijeenkomsten (was wel voorzien in de participatie opzet)
- Resultaten enquête over het voorlopig ontwerp van de ROL zijn aanleiding voor herbezinning, specifiek op het gebied van borging sociale veiligheid
- De wijze waarop wordt vormgegeven aan het voldoen aan de spreidingswet, veroorzaakt polarisatie binnen de gemeente. Inwoners voelen zich buitengesloten, niet gehoord en weggezet, en de gemeente en het College weigert de mogelijkheden te onderzoeken voor kleinschalige opvang, eventueel zonder het COA en in samenwerking met Rode kruis.
- In bestuursovereenkomst staat: COA informeert alleen burgemeester bij gevolgen voor openbare orde
- Gemeente heeft niet afgedwongen dat alle incidenten direct gemeld worden
- COA in eerdere gevallen niet transparant over incidenten (landelijke voorbeelden)

Het ontbreken van een uitgewerkt veiligheidsplan is een fundamenteel knelpunt.

Tijdens de KBG-bijeenkomst van 29 september 2025 bleek dat er geen plan beschikbaar was, terwijl de gemeente op haar website reeds suggereerde dat dit wel bestond.

Pas in oktober 2025 kondigde het college aan dat er voor €250.000 een algemeen veiligheidsplan zal worden ontwikkeld. Deze late reactie schept geen vertrouwen in de voorbereiding of de urgentie waarmee dit thema wordt behandeld.

De Klankbordgroep stelt bovendien vast dat de regie rond veiligheid binnen de huidige BO niet uitvoerbaar is. Het COA is primair verantwoordelijk gesteld, terwijl de rol van de gemeente beperkt blijft tot het informeren ná incidenten.

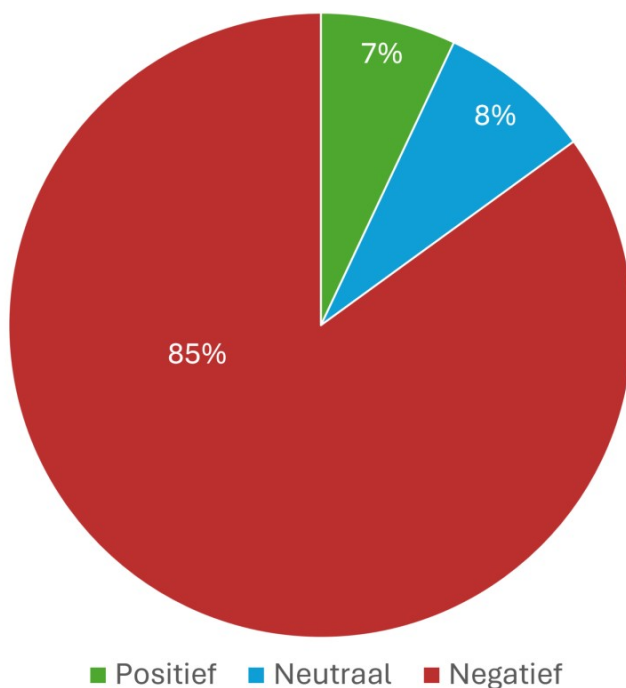
De KBG acht dit onacceptabel: alle incidenten moeten direct aan de burgemeester worden gemeld, ongeacht de inschatting van het COA.

Verder zijn zowel Team Veilig als de politie afwezig geweest tijdens de laatste KBG-bijeenkomst, ondanks herhaalde toezeggingen. Dit heeft ertoe geleid dat vragen over buurtwachtinitiatieven en preventie onbesproken bleven.

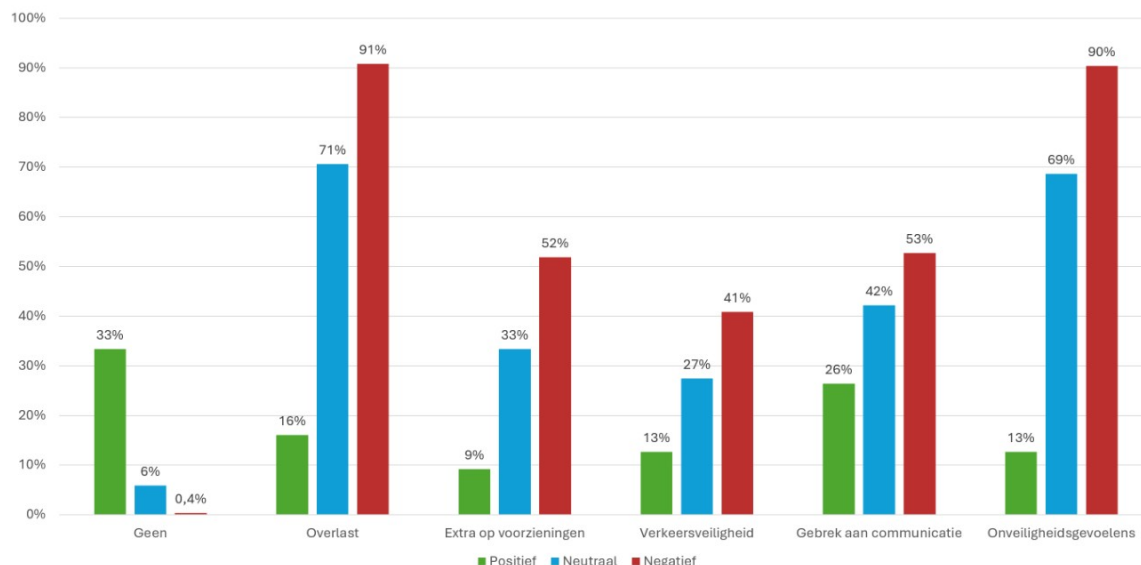
De gemeente heeft nagelaten om bewoners actief te betrekken of te informeren over veiligheidsprocedures. Het gevoel van onveiligheid onder inwoners kan hierdoor toenemen.

De resultaten van de gemeentelijke enquête bevestigen dit beeld. Zie figuur 1 en 2.

Een ruime meerderheid (85%) van de inwoners spreekt zich negatief uit over het project, met nadruk op zorgen rond overlast, massaliteit en gebrek aan veiligheid. Deze uitkomsten weerspiegelen een breed maatschappelijk onbehagen en tonen aan dat van een 'stille meerderheid' vóór het plan geen sprake is.

Figuur 1. Resultaat enquête

Figuur 2. Resultaat enquête

Ten slotte signaleert de KBG een groeiende polarisatie binnen de gemeente.

Discussies op sociale media, demonstraties, reacties en negatieve uitlatingen van raadsleden in en buiten de raadszaal en spanningen tijdens raadsvergaderingen hebben de veiligheid van KBG-leden zelf in het geding gebracht.

Deze context heeft het proces en de mogelijkheid tot zorgvuldige advisering ernstig belemmerd.

Advies: Negatief. Zonder een uitgewerkt veiligheidsplan, duidelijke escalatieafspraken en actieve regie vanuit de gemeente kan de sociale veiligheid niet worden gegarandeerd.

4. Conclusie en eindadvies

De Klankbordgroep Zuidplas adviseert negatief over de sociale veiligheid en regiefunctie binnen het Voorontwerp (VO) ROL Spoorzone.

De huidige bestuurlijke afspraken en veiligheidsstructuren zijn onvoldoende om de risico's te beheersen en het vertrouwen van de gemeenschap te waarborgen.

Het ontbreken van gemeentelijke regie, het uitblijven van een veiligheidsplan en de gebrekkige communicatie met bewoners vormen structurele tekortkomingen.

Zonder fundamentele herziening van deze onderdelen acht de KBG verdere planvorming onverantwoord.

Eindadvies: De Klankbordgroep ROL adviseert negatief over de thema's sociale veiligheid en regiefunctie binnen het Voorlopig ontwerp ROL Spoorzone.

Adviesrapport Klankbordgroep ROL

Verkeersveiligheid – Voorlopig ontwerp (VO) ROL Spoorzone

Datum: oktober 2025

Adviesorgaan: Klankbordgroep (KBG) ROL

Aanvraag: COA – Voorontwerp ROL Spoorzone (BOPA-procedure)

Onderwerp: Verkeersveiligheid en ontsluiting van de locatie

1. Inleiding

De Klankbordgroep (KBG) Zuidplas is gevraagd advies te geven over de ruimtelijke inpassing van het Voorontwerp (VO) ROL Spoorzone.

Dit deeladvies richt zich specifiek op de verkeersveiligheid en de ontsluiting van de locatie.

De KBG constateert dat de huidige plannen onvoldoende zijn uitgewerkt en dat er sprake is van serieuze risico's voor de veiligheid van bewoners, omwonenden en weggebruikers.

Het ontbreken van een verkeersveiligheidsplan en concrete maatregelen wordt als een fundamenteel tekort beschouwd.

2. Samenvatting en adviesoverzicht

Thema	Belangrijkste zorgpunt	Weging	Adviesuitkomst
Verkeersveiligheid	Ontbreken van verkeersveiligheidsplan, geen infrastructuurmaatregelen, risico's bij oversteekplaatsen en hoge snelheden.	Zeer hoog	 Negatief
Ontsluiting op locatie	Onveilige ontsluiting, te veel en te snel verkeer, risico's bij rotonde en bocht Zuidplaspweg, geen planmatige aanpak.	Hoog	 Negatief

Eindoordeel: De Klankbordgroep Zuidplas adviseert negatief over de verkeersveiligheid en ontsluiting van het Voorlopig ontwerp (VO) ROL Spoorzone.

3. Analyse per thema

3.1 Verkeersveiligheid

De verkeersveiligheid is een van de meest kritieke aspecten van de voorgestelde opvanglocatie.

De KBG stelt vast dat in de ingediende stukken geen onderbouwd verkeersveiligheidsplan is

opgenomen, terwijl de locatie onvermijdelijk zorgt voor een aanzienlijke toename van verkeersbewegingen.

Zonder zo'n plan ontbreekt inzicht in verkeersstromen, risico's en noodzakelijke infrastructurele aanpassingen.

Zorgpunten (zoals door de KBG benoemd):

- Ontbreken van een verkeersveiligheidsplan (zeer belangrijk).
- Er is aangegeven dat aanpassingen niet mogelijk zijn bij N219 omdat het een provinciale weg is.
- Witte strepen / zebrapad en 30 km-zone noodzakelijk om snelheid te verminderen.
- Fietsstraat is niet duidelijk ingericht.
- Geen controle op bestemmingsverkeer.
- Sluiproute met hoge snelheden via Zuidplasweg; gevaarlijk punt bij oversteek ROL-bewoners.
- Waar zijn de verkeersonderzoeken? Eerdere gepresenteerde onderzoeken waren volgens KBG onbetrouwbaar want de onderzoeken zijn tot 2x toe uitgevoerd in vakantieperiode en zelfs op een moment van wegafsluiting van N219.
- Onduidelijkheid over verwachte verkeersbewegingen.
- Vervolgonderzoek toegezegd, maar nog niet uitgevoerd.

De huidige verkeerssituatie op de Zuidplasweg en directe omgeving is reeds problematisch, met hoge snelheden, beperkte oversteekmogelijkheden en onduidelijke weginrichting. De N219 staat in de top 10 van meest drukke N-wegen in Nederland.

Het ontbreken van snelheidsremmende maatregelen en veilige oversteekplaatsen vormt een ernstig risico, zeker voor kwetsbare weggebruikers zoals kinderen en fietsers.

De locatie van de opvang verhoogt deze risico's aanzienlijk door extra verkeersdruk, ook in piekuren.

Daarnaast ontbreken concrete maatregelen zoals aanpassing van kruispunten, aanleg van veilige fiets- en looproutes en snelheidsbeperkende voorzieningen.

De KBG benadrukt dat verkeersveiligheid niet kan worden gegarandeerd zonder integrale afstemming tussen gemeente, provincie en politie.

De noodzaak tot coördinatie met de provincie is groot, aangezien de N-weg niet in gemeentelijk beheer is.

Advies: Negatief. Zonder een integraal verkeersveiligheidsplan en concrete maatregelen is de veiligheid van bewoners en weggebruikers niet te waarborgen.

3.2 Ontsluiting op locatie

Zorgpunten (zoals door de KBG benoemd):

- Te veel verkeer op de Zuidplasweg.
- Te hoge snelheden in de directe omgeving.
- Gevaarlijke rotonde en onveilige bocht bij toegangspunt.
- Risico's bij oversteekplaatsen voor ROL-bewoners.
- Onvoldoende inzicht in type verkeer (personen, vracht, hulpdiensten).
- Slechts één uitweg naar het dorp, wat risicovol is bij calamiteiten.

- Kruising met ander verkeer bij in- en uitrit niet veilig.
- Onduidelijkheid over mogelijke maatregelen, omdat N-weg niet van de gemeente is.

De ontsluiting van de ROL-locatie is onveilig en onpraktisch.

De locatie kent één primaire toegangsweg die aansluit op een reeds drukke verkeersader.

Door het ontbreken van alternatieve routes of verkeersregulering ontstaan gevaarlijke situaties, vooral bij spitsmomenten en noodsituaties.

De verkeersdruk zal bovendien toenemen door bezoekers, bevoorrading en personeel, wat leidt tot extra congestie en risico op ongevallen.

De bocht in de Zuidplasweg in combinatie met de rotonde creëert een slecht zichtpunt voor overstekende voetgangers en fietsers. Daarbij ontbreekt veilige infrastructuur zoals zebrapaden, duidelijke markering en verlichting.

De KBG vraagt zich nadrukkelijk af welke maatregelen de gemeente nog kan nemen, aangezien de N-weg provinciaal eigendom is.

Tot op heden ontbreekt een duidelijk plan om de veiligheid bij de ontsluiting te verbeteren.

Advies: Negatief. De huidige ontsluitingsstructuur is verkeerskundig onveilig en vraagt om een herziening van de locatiekeuze of grondige aanpassing van de infrastructuur.

4. Conclusie en eindadvies

De Klankbordgroep Zuidplas adviseert negatief over de verkeersveiligheid en ontsluiting binnen het Voorontwerp (VO) ROL Spoorzone.

De huidige plannen bevatten geen verkeersveiligheidsplan en geen maatregelen om de bestaande onveilige situatie te verbeteren.

Dit leidt tot ernstige risico's voor bewoners van de opvanglocatie, omwonenden en overige weggebruikers.

De KBG benadrukt dat zonder een integraal verkeersveiligheidsplan, afstemming met de provincie en concrete infrastructurele maatregelen de plannen niet verantwoord zijn.

De veiligheid van alle betrokkenen moet aantoonbaar worden gegarandeerd voordat verdere planvorming kan plaatsvinden.

Eindadvies: De Klankbordgroep ROL adviseert negatief over de thema's verkeersveiligheid en ontsluiting binnen het Voorlopig ontwerp ROL Spoorzone.

Adviesrapport Klankbordgroep ROL

Sociaal Domein – Voorlopig ontwerp (VO) ROL Spoorzone

Datum: oktober 2025

Adviesorgaan: Klankbordgroep (KBG) ROL

Aanvraag: COA – Voorontwerp ROL Spoorzone (BOPA-procedure)

Onderwerp: Gevolgen voor het sociaal domein

1. Inleiding

De Klankbordgroep (KBG) Zuidplas is gevraagd te adviseren over de ruimtelijke en maatschappelijke inpassing van het Voorontwerp (VO) ROL Spoorzone.

In dit deeladvies richt de KBG zich op de gevolgen voor het sociaal domein.

Het sociaal domein verwijst naar alle gemeentelijke taken en voorzieningen die te maken hebben met maatschappelijke ondersteuning, participatie, (jeugd)zorg en inkomen. Gemeenten hebben binnen dit domein een belangrijke rol in het bevorderen van integratie, zelfredzaamheid en maatschappelijke deelname.

De KBG constateert dat de effecten van de ROL op deze taken niet inzichtelijk zijn gemaakt en dat er sprake is van een groot aantal onduidelijkheden over verantwoordelijkheden, capaciteit en financiering.

2. Samenvatting en adviesoverzicht

Thema	Belangrijkste zorgpunt	Weging	Adviesuitkomst
Sociaal domein	Onduidelijkheid over verantwoordelijkheden tussen het COA en de gemeente, geen afspraken over regionale samenwerking met buurgemeenten, druk op gemeentelijke voorzieningen, onderwijs en zorgketen, en onvoldoende voorbereiding in zijn algemeenheid.	Zeer hoog	 Negatief

Eindoordeel: De Klankbordgroep ROL adviseert negatief over de maatschappelijke uitvoerbaarheid binnen het sociaal domein van het Voorontwerp (VO) ROL Spoorzone.

3. Analyse per thema

3.1 Sociaal domein

Het COA blijft verantwoordelijk voor de opvang, leefgeld en basiszorg zolang bewoners nog in de ROL wonen, maar de gemeente heeft al een regierol bij inburgering, participatie en toeleiding naar werk of opleiding (dus sociaal domein-taken starten al deels).

Voor de formele sociaal domein-verantwoordelijkheden (zoals Wmo, Participatiewet en Jeugdwet) ontstaat een grijs gebied in wie waarvoor verantwoordelijk is, wanneer onduidelijk is of statushouders in de ROL al gekoppeld zijn aan een gemeente (meetellen taakstelling/ inschrijven BRP).

Zorgpunten (zoals door de KBG benoemd):

- Gebouw met klaslokalen is onderdeel van vergunning (BOPA), maar bedoeld voor lesgeven, niet voor verblijf.
- Onderscheid tussen asielzoekers en statushouders is bepalend voor gemeentelijke taken en financiering.
- Onduidelijke verdeling van taken en verantwoordelijkheden maakt anticiperen door de gemeente moeilijk.
- De wet- en regelgeving doorstroomlocaties (zoals ROL) is nog niet volledig aangepast om helder vast te leggen wanneer precies de gemeente alle taken overneemt vanuit de ROL-fase.
- Onduidelijk of er een samenwerking is/ afspraken zijn gemaakt over taakverdeling, financiering tussen gemeente Zuidplas (als ROL gemeente) en de buurgemeenten (als koppel-/ toewijzingsgemeente).

Vragen (zoals door de KBG gesteld):

- Worden bewoners van de ROL opgenomen in de gemeentelijke taakstelling?
- Worden bewoners ROL ingeschreven in de Basisregistratie Personen (BRP) van Zuidplas?
- Is rekening gehouden met extra druk op gemeentelijke voorzieningen (loketten -zoals Wmo loket, Sociaal Team, Welzijn Zuidplas-, wachttijden, ondersteuning, financiering)?
- Zijn ketenpartners zoals zorgaanbieders, woningcorporaties en onderwijsinstellingen betrokken?
- Wat is de impact op het onderwijs (huisvesting, capaciteit, beschikbaarheid leerkrachten)?
- Hoe wordt vervoer geregeld voor kinderen als scholen niet op loopafstand liggen?
- Hoe anticipeert Zuidplas en omliggende gemeenten op het vervallen van voorrang voor statushouders in sociale woningbouw?
- Op welke wijze borgen de gemeente en het COA dat de verschillende onderdelen van het sociaal domein goed zijn voorbereid op de komst van de ROL en is hiervoor een integraal plan van aanpak in ontwikkeling?

De KBG constateert dat de komst van de opvanglocatie directe gevolgen heeft voor de gemeentelijke taken binnen het sociaal domein. De opvang van zowel asielzoekers als statushouders leidt tot extra druk op het gebied van inburgering, participatie, zorg, onderwijs, maatschappelijke ondersteuning en huisvesting.

Het onderscheid in verantwoordelijkheid tussen COA (voor asielzoekers) en gemeente (voor

statushouders) is cruciaal, maar in de huidige planvorming niet helder uitgewerkt. Daardoor is onduidelijk welke taken, kosten en verplichtingen op de gemeente Zuidplas afkomen.

Het ontbreken van afspraken over registratie in de BRP, toegang tot voorzieningen en de verdeling van kosten kan leiden tot organisatorische en financiële knelpunten. Niet alleen met het COA, maar ook met buurgemeenten voor wie de ROL statushouders en kansrijke asielzoekers huisvest.

Ook is niet duidelijk of ketenpartners zoals welzijnsorganisaties, taalaanbieders, werkcoaches, zorgaanbieders, scholen en woningcorporaties zijn betrokken bij de voorbereiding. De ervaring leert dat onvoldoende afstemming tussen deze partijen leidt tot overbelasting van lokale voorzieningen en wachttijden bij gemeentelijke loketten.

Een bijzonder aandachtspunt vormt de druk op het onderwijs.

De aanwezigheid van kinderen binnen de ROL vraagt om passende onderwijshuisvesting, gekwalificeerd personeel en een goed georganiseerd vervoersplan. Op dit moment is niet duidelijk of deze randvoorwaarden zijn onderzocht of geborgd.

Daarnaast heeft de uitstroom van statushouders naar de regio gevolgen voor de lokale woningmarkt, zeker nu het kabinet voornemens is de automatische voorrang voor statushouders in de sociale huursector te laten vervallen.

De KBG benadrukt dat de ROL niet los kan worden gezien van de gemeentelijke verantwoordelijkheden in het sociaal domein.

Zonder helder plan over taken, financiering en samenwerking kan de gemeente de bijkomende druk niet opvangen. Dit kan leiden tot overbelasting van ambtelijke capaciteit, toename van wachttijden in de zorg en onderwijsachterstanden bij kinderen.

Advies: Negatief. De maatschappelijke uitvoerbaarheid van het plan is onvoldoende onderbouwd en vormt een aanzienlijk risico voor het sociaal domein van Zuidplas.

4. Conclusie en eindadvies

De Klankbordgroep ROL adviseert negatief over het sociaal domein binnen het Voorontwerp (VO) ROL Spoorzone.

De plannen houden onvoldoende rekening met de gevolgen voor gemeentelijke taken, voorzieningen en ketenpartners.

Er ontbreekt een concreet plan voor samenwerking, financiering en borging van verantwoordelijkheden.

De druk op het gebied van inburgering, participatie, onderwijs, zorg en maatschappelijke ondersteuning zal aanzienlijk toenemen als de opvanglocatie wordt gerealiseerd zonder aanvullende maatregelen.

De KBG acht dit maatschappelijk onverantwoord en adviseert het college om deze tekortkomingen eerst op te lossen alvorens verdere planvorming toe te staan.

Eindadvies: De Klankbordgroep ROL adviseert negatief over het sociaal domein binnen het Voorlopig ontwerp ROL Spoorzone.

Adviesrapport Klankbordgroep ROL

Flora en Fauna & klimaatadaptatie – Voorlopig ontwerp (VO) ROL Spoorzone

Datum: oktober 2025

Adviesorgaan: Klankbordgroep (KBG) ROL

Aanvraag: COA – Voorontwerp ROL Spoorzone (BOPA-procedure)

Onderwerp: Flora, fauna en ecologische inpassing binnen het VO

1. Inleiding

De gemeente Zuidplas heeft een Klankbordgroep (KBG) ingesteld om te adviseren over het Voorontwerp (VO) van de opvanglocatie ROL Spoorzone.

In dit deeladvies ligt de nadruk op de thema's 'Flora en fauna', met bijzondere aandacht voor groeninrichting, biodiversiteit en klimaatadaptatie.

De KBG heeft vastgesteld dat de huidige plannen onvoldoende rekening houden met de natuurlijke omgeving, de ecologische waarden van het gebied en de noodzakelijke duurzaamheidsprincipes.

2. Samenvatting en adviesoverzicht

Thema	Belangrijkste zorgpunt	Weging	Adviesuitkomst
Groen op locatie	Gebrek aan natuurinclusief ontwerp, te weinig groenstructuren, onvoldoende afstand tot weg en geen ruimte voor integratie of recreatief groen.	Hoog	 Negatief
Biodiversiteit	Geen aandacht voor lokaal voorkomende soorten, verlies leefgebied, ontbreken inheemse beplanting en groene maatregelen die aansluiten op de behoefte van lokaal voorkomende soorten en ecologische verbindingzones.	Zeer hoog	 Negatief
Klimaatadaptatie	Geen integratie van klimaatadaptieve maatregelen in ontwerp, gebrek aan maatregelen tegen hittestress en wateroverlast, gemiste kansen voor duurzaamheid.	Hoog	 Negatief

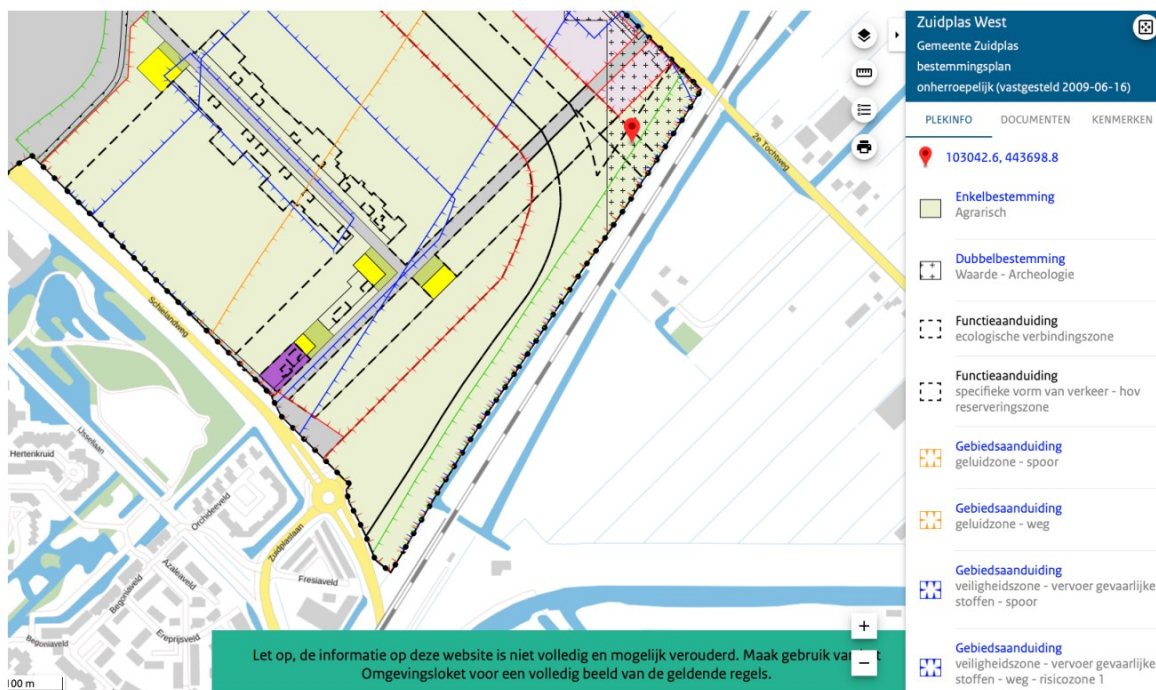
Eindoordeel: De Klankbordgroep ROL adviseert negatief over de thema's flora, fauna en klimaatadaptatie binnen het Voorlopig ontwerp (VO) ROL Spoorzone.

3. Analyse per thema

3.1 Groen op locatie

Zorgpunten (zoals door de KBG benoemd):

- Te dicht bij weg waardoor kavel niet verder ingericht kan worden door gemeente ten behoeve van compensatie verdwijning leefgebied van lokaal voorkomende soorten. Geen gebruik van groen voor integratie bewoners, zoals park met speelgelegenheid of ruimte voor een ommetje vanuit de omliggende wijken.
- Gebrek aan natuurinclusiviteit in het ontwerp; geen integrale aanpak voor bescherming en bevordering van biodiversiteit binnen bebouwing.
- Ontbreken van concrete plannen voor natuurinclusief bouwen of groene inrichting aansluitend op lokale soorten.
- Impact op lokale flora en fauna door verlies van leefgebied en onvoldoende ecologische compensatie.
- Onvoldoende betrokkenheid van lokale natuurorganisaties en ecologen.
- Ontbreken van specifieke maatregelen zoals groene daken, diervriendelijke structuren en inheemse beplanting.
- Geen ecologische verbindingzones binnen ontwerp wat aansluit op verbindingen van de omgeving. Er is aan de KBG geen plan overlegd over hoe om te gaan met de ecologische verbindingzone die in het puntje van het kavel (noordzijde) ligt.
- Geen maatregelen tegen licht- en geluidshinder, voor bijvoorbeeld vleermuizen en broedvogels voorkomend in de directe omgeving.
- Risico aantasting restveen gebied, met onomkeerbare gevolgen.

Figuur 1. Ecologische verbindingzone met zwart omkaderd ten noordoosten van het plangebied

De huidige inrichting van het terrein biedt nauwelijks ruimte voor vergroening of natuurlijke buffers. Doordat de bebouwing te dicht op de Zuidplasweg is geplaatst, vervalt de mogelijkheid om de overgang tussen dorp en opvanglocatie te verzachten met een groen park, speelgelegenheid of natuurlijke zone.

Daarnaast ontbreekt een visie op natuurinclusief bouwen en ecologische samenhang.

De inrichting is functioneel-technisch benaderd, zonder aandacht voor beplanting, fauna of klimaatadaptieve principes. De negatieve impact op lokale flora en fauna wordt hierdoor vergroot en de kans op herstel of versterking van biodiversiteit verkleind.

Advies: Negatief. Het ontwerp voldoet niet aan de basiseisen voor een groene, natuurinclusieve inrichting en negeert kansen voor integratie met de omgeving.

3.2 Biodiversiteit

Zorgpunten (zoals door de KBG benoemd):

- Geen onderzoek naar effecten op algemene, maar ecologisch waardevolle soorten.
- Risico op verlies van leefgebied en versnippering van natuurlijke zones.
- Geen maatregelen ter bescherming van bestuivers en lokale fauna.
- Geen gebruik van inheemse beplanting of aansluiting op soorten voorkomend in het nabij gelegen Natuur Netwerk Nederland.
- Geen interactie of natuureducatie met bewoners van de ROL en omgeving.

De KBG constateert dat er geen integrale benadering is toegepast voor de bescherming en versterking van biodiversiteit. Hoewel er een quickscan flora en fauna is uitgevoerd, richt deze zich uitsluitend op wettelijk beschermde soorten en niet op algemeen voorkomende soorten die essentieel zijn voor het lokale ecosysteem.

Deze omissie betekent dat er geen rekening wordt gehouden met ecologische functies zoals bestuiving, natuurlijke plaagbestrijding en habitatcontinuïteit.

Het ontbreken van biodiversiteitsmaatregelen leidt tot een aanzienlijke ecologische achteruitgang en verlies van veerkracht in het landschap.

Daarnaast wordt nagelaten om bewoners van de ROL te betrekken bij natuureducatie of natuurbeheer. Dit is een gemiste kans om integratie te bevorderen en bewustwording te creëren bij zowel nieuwe bewoners als omwonenden.

De KBG benadrukt dat biodiversiteit niet alleen een ecologisch, maar ook een sociaal verbindend thema is dat hier volledig ontbreekt.

Advies: Negatief. Het ontbreken van concrete maatregelen voor biodiversiteit maakt het plan ecologisch onverantwoord en maatschappelijk onbevredigend.

3.3 Klimaatadaptatie

Zorgpunten (zoals door de KBG benoemd):

- Onvoldoende aandacht voor klimaatadaptieve maatregelen in ontwerp.

- Geen integratie van groenvoorzieningen zoals schaduwvormende bomen, gevelgroen of groene daken.
- Geen strategie tegen hittestress of wateroverlast.
- Geen opvang van regenwater.
- Te veel verharding binnen ontwerp.
- Ontbreken van samenwerking met relevante stakeholders op het gebied van duurzaamheid.
- Gemiste kans om de opvanglocatie in te zetten als voorbeeld van toekomstbestendige inrichting.
- Er is geen rekening gehouden met het Schone lucht akkoord van Zuidplas m.b.t. de bouw van deze locatie. <https://schoneluchtakkoord.nl/sla/deelnemers/>
- Geen aansluiting op tussentijdse uitkomsten van Gebiedspaspoort Nieuwerkerk, waar het thema Groen als belangrijkste thema is benoemd, inclusief behoud van groenstructuren, groen langs de dorpsranden en relevantie van groen voor klimaatadaptatie.

De huidige plannen schieten tekort op het vlak van klimaatadaptatie.

Er is geen integrale visie ontwikkeld waarin groen, water en bebouwing op samenhangende wijze bijdragen aan een klimaatbestendige leefomgeving.

Het ontbreken van groendaken, bomen, gevelgroen en andere natuurlijke elementen betekent dat de locatie kwetsbaar is voor hittestress, droogte en wateroverlast. En door de benodigde voorbelasting van het veengebied, heeft dit ongewenste, onomkeerbare gevolgen.

Daarnaast ontbreekt een analyse van hoe de opvanglocatie kan bijdragen aan de veerkracht van de omgeving. Deze tekortkomingen tonen aan dat duurzaamheid en ecologie geen wezenlijk onderdeel vormen van de planvorming.

Advies: Negatief. Zonder klimaatadaptatieve maatregelen voldoet het plan niet aan hedendaagse ruimtelijke standaarden.

4. Conclusie en eindadvies

De Klankbordgroep Zuidplas adviseert negatief over de thema's flora, fauna en klimaatadaptatie binnen het Voorlopig ontwerp (VO) ROL Spoorzone.

De huidige plannen houden onvoldoende rekening met de natuurlijke waarden, biodiversiteit en klimaatbestendigheid van het gebied.

Er ontbreken integrale maatregelen om ecologische schade te beperken of duurzame meerwaarde te creëren.

Het plan toont een eenzijdige functionele benadering en mist de noodzakelijke groene en ecologische samenhang. Hierdoor wordt niet alleen de leefomgeving van flora en fauna aangetast, maar ook de kwaliteit en leefbaarheid voor bewoners van zowel de ROL als de omliggende wijken.

Eindadvies: De Klankbordgroep ROL adviseert negatief over de thema's flora, fauna en klimaatadaptatie binnen het Voorlopig ontwerp ROL Spoorzone.